Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування
Кіцманського районного суду Чернівецької області

12.02.2026

м. Чернівці, 2026 рік

І. Вступ

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19[1], 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 12.02.2026 групою НПМ здійснено відвідування Кіцманського районного суду Чернівецької області (далі – суд).

Відвідування здійснювали наступні представники групи НПМ:

Ісопенко Ірина Юльянівна, представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Чернівецькій області (керівник групи НПМ);

Шевчук Олександр Вікторович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Лупу Аріна Віталіївна, представник громадської організації (регіональний координатор взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини).

Суд знаходиться за адресою: вул. Незалежності, 48, м. Кіцмань, Чернівецький р-н, Чернівецька обл.

Керівництво суду:

Мінів Ольга Ігорівна, голова суду. Під час відвідування голова суду перебувала у відпустці, відповідно до наказу про відпустку від 26.01.2026, № 3-В. Виконання обов’язків голови суду, на період з 07.02.2026 по 20.02.2026 покладено на Масюк Людмилу Орестівну, суддю Кіцманського районного суду Чернівецької області.

Домітращук Людмила Олександрівна, керівник апарату суду.

Під час здійснення відвідування забезпечено безперешкодний доступ до всіх приміщень. Супровід групи НПМ під час візиту здійснювала керівник апарату суду, Домітращук Людмила Олександрівна.

Об’єкт відвідування є суд першої інстанції, в якому розглядаються справи, віднесені процесуальним законодавством до його підсудності, а саме: цивільні, кримінальні, адміністративні справи, а також справи про адміністративні правопорушення у випадках та порядку передбачених процесуальними законами.

Станом на 12.02.2026 у суді фактично працює 4 судді (згідно з штатним розписом - 5).

Організаційне та фінансове забезпечення діяльності суду здійснює Державна судова адміністрація України через Територіальне управління Державної судової адміністрації України у Чернівецькій області.

Суд розміщений у двоповерховій адміністративній будівлі спільно з відділенням поліції (фото 1). При вході до суду розміщена кнопка виклику

персоналу для маломобільних осіб. У будівлі суду облаштовано два входи/виходи – основний (центральний), службовий (конвойний).

При вході до приміщення суду розміщується пост співробітників Служби судової охорони, які забезпечують пропускний режим та здійснюють реєстрацію відвідувачів суду, громадський порядок і захист усіх учасників судового процесу. Наявна система відеонагляду та стаціонарний металодетектор арочного типу (фото 2). Також групою НПМ з'ясовано, що на пості співробітників Служби судової охорони знаходиться медична аптечка для надання першої домедичної допомоги (фото 3).

У суді наявні 3 зали судових засідань, два з них використовується для розгляду кримінальних справ, які знаходяться на другому поверсі суду та обладнані системою відеоконференцзв'язку та боксами для обвинувачених (підсудних) засуджених зі спеціального захисного скла (фото 5,6,9).

Конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених до суду здійснює Національна поліція України. З початку 2026 року, доставлено 12 обвинувачених (підсудних) засуджених.

На час відвідування групою НПМ обвинувачених (підсудних) засуджених до суду не доставляли.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування групи НПМ здійснено 21.08.2024. За результатами попереднього відвідування НПМ встановлено: порушення права на захист від катування та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання; порушення права на професійну правничу допомогу; порушення права осіб на рівний доступ до правосуддя; порушення права на життя.

Слід зазначити, що станом на 12 лютого 2026 року недоліки та порушення, виявлені за результатами попереднього відвідування, усунуті частково. А саме: обвинувачені (підсудні) засуджені мають доступ до питної води; по маршруту конвоювання встановлено камери відеонагляду; на першому поверсі здійснено ремонтні роботи санітарного вузла та оснащено поручнями (фото 7).

ІІ. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катування або нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження або покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, частина 1 статті 28 Конституції України).

1. Під час відвідування приміщень суду встановлено факт порушення вимог пункту 6.5.2. ДБН В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди.», затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 №175 (далі – ДБН Суди), де визначено, що кількість камер для обвинувачених (підсудних), засуджених слід передбачати виходячи з розрахунку

три камери на кожен зал судових засідань для розгляду кримінальних справ. Натомість в суді взагалі відсутні камери для утримання обвинувачених (підсудних), засуджених. Вони очікують на судове засідання у стаціонарному загородженому боксі, що призводить до утримання зазначених осіб протягом тривалого часу в неприпустимих умовах, відсутності доступу до питної води та санітарної кімнати.

За таких обставин у суді не може забезпечуватись роздільне розміщення чоловіків і жінок, дорослих і неповнолітніх, а також інших осіб. Незабезпечення належними умовами обвинувачених (підсудних), засуджених призводить до порушення їх прав на гідні умови тримання під час перебування.

Порушення права на життя (стаття 2 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 3 Загальної декларації прав людини, стаття 27 Конституції України).

2. У порушення вимог пункту 7.1.9 ДБН Суди та пункту 13 Інструкції організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних), засуджених за вимогою судів, затвердженого спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція), у приміщенні суду маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених не ізольований, оскільки утримувані особи частково конвоюються доступним для третіх осіб коридором, що призводить до порушення їх прав та прав оточуючих на безпеку.

3. У порушення вимог пункту 11 Інструкції, вікна зали для розгляду кримінальних справ на другому поверсі заґратовано частково (фото 10), що наражає на небезпеку як обвинувачених (підсудних) засуджених так і інших відвідувачів суду.

4. У порушення пункту 14 Інструкції, для спеціального автотранспорту варти та посадки (висадки) обвинувачених (підсудних), засуджених не передбачено бокс або огороджену стоянку, та вільний під'їзд до неї.

5. У порушення вимог пункту 3.10 Розділу V Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 №417, вогнегасники встановлено у довільному порядку (фото 8).

Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України).

6. У порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, статті 59 Конституції України, вимог пункту 6.5.2 ДБН Суди, у приміщенні суду не обладнано кімнату для роботи адвоката з обвинуваченими (підсудними), засудженими, що унеможливлює реалізацію їх

права на захист.

Окрім цього, зазначене порушення може стати причиною чергових звернень до Європейського суду з прав людини і виплатою Україною значних сум коштів в якості компенсації.

У справі «Фірстов проти росії» (скарга № 67312/12) Європейський суд з прав людини констатував, що хоч підсудний і міг спілкуватися зі своїм захисником через загородження у залі суду, у тому числі під час перерв, які оголошувалися для цієї мети суддею за клопотанням заявника, не було доведено, що такі консультації носять конфіденційний характер у зв'язку з присутністю конвою у межах досяжності слуху. Таким чином, ЄСПЛ засвідчив порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Порушення права осіб з інвалідністю (стаття 21 Конституції України, статтей 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

7. У порушення вимог пунктів 5.3.1, 5.3.2 Державних будівельних норм В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.11.2018 № 327 (далі- ДБН Інклюзивність), не зважаючи на наявність конструкції, яка використовується для маломобільних груп населення та кнопки виклику чергового біля входу до будівлі суду, такі особи не в змозі без сторонньої допомоги потрапити до суду, внаслідок відсутності поручнів безпосередньо біля початку пандусу. Також пандус має великий кут підйому, що унеможливлює самостійний рух по ньому (фото 1).

8. У порушення вимог пункту 8.4.2, ДБН Інклюзивність, на вхідних дверях до суду відсутні контрастно забарвлені попереджувальні смуги, а на сходах усередині будівлі не облаштовано застережні тактильні смуги по ширині проходу (плити з конусоподібними випуклостями) або контрастне кольорове маркування для безпечного орієнтування та пересування.

9. У порушення вимог пункту 6.1.8, ДБН Інклюзивність, доступ до приміщень суду, розташованих на другому поверсі, є неможливим для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення через відсутність ліфта чи іншого підйомного механізму.

ІІІ. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України в Чернівецькій області, Кіцманському районному суду Чернівецької області відповідно до компетенцій:

1. Вжити заходи щодо запобігання порушень, що призводять або можуть призводити до порушень прав людини.

2. Опрацювати питання щодо облаштування у суді камер для обвинувачених (підсудних), засуджених площею не менш ніж 4 м^2 виходячи з

розрахунку три камери на один зал судових засідань для розгляду кримінальних справ, приміщення конвою і санітарних вузлів.

3. Забезпечити в суді ізольований маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених від камер до зали судових засідань;

4. Вжити заходи щодо облаштування для спеціального автотранспорту варти та посадки (висадки) обвинувачених (підсудних), засуджених боксу, огородженої стоянки та вільний під'їзд до неї;

5. Розмістити вогнегасники відповідно до вимог Правил пожежної безпеки в Україні;

6. Вжити заходів щодо обладнання окремої кімнати для роботи адвоката з обвинуваченими (підсудними), засудженими;

7. Створити для маломобільних груп населення відповідні умови доступу до приміщень суду.

До звіту додаються: фотофіксація на 2 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

Представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Чернівецькій області **Ірина ІСОПЕНКО**

Фотофіксація

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

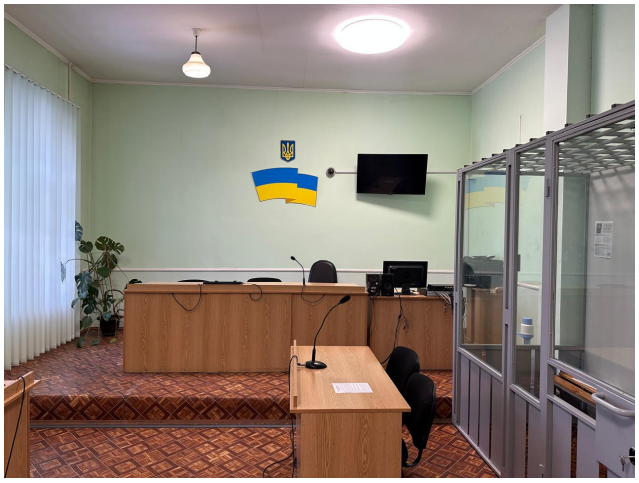

Фото 7

Фото 8

Фото 9

Фото 10

